

In de nasleep van de crash in Ethiopië is de 737 Max 8 niet meer welkom in het Europese luchtruim. Voor Boeing wordt de nachtmerrie almaar erger.

Van onze redacteur Karsten Lemmens

BrusselAls dominosteentjes die na elkaar omvallen, of als een uitdijende olievlek. Eén na één beslisten Europese landen gisteren dat de 737 Max 8, het nieuwe middellange afstandsvliegtuig van Boeing, niet langer welkom is in hun luchtruim.

De cascade begon in Groot-Brittannië. In de vroege namiddag stelde de Civil Aviation Authority dat het toestel niet meer mag opstijgen of landen vanop een Britse luchthaven en ook niet mag overvliegen. 'Een veiligheidsmaatregel', klonk het. Het was een reactie op de fatale crash van een 737 Max 8 in Ethiopië. Over de oorzaak is het nog gissen, want de zwarte dozen worden nog onderzocht. Maar de Britten verwezen naar 'gelijkenissen met het ongeval van Lion Air 610'. Die dodelijke crash met een andere 737 Max, minder dan een halfjaar geleden in Indonesië, zou te wijten zijn geweest aan een automatisch besturingssysteem dat overtrek van het vliegtuig moet vermijden (DS 12 maart).

Andere Europese landen volgden snel. Duitsland, Frankrijk, Ierland, Nederland. Ook België sloot zich bij de beslissing aan en sloot het luchtruim voor onbepaalde tijd voor de 737 Max.

VS wijzigen niets

Na die cascade van lidstaten kwam ook het Europese agentschap EASA, dat lange tijd niets van zich liet horen, met een pan-Europees vliegverbod. Europa volgt daarmee het voorbeeld van China, Indonesië, Australië en Singapore.

'Wij begrijpen dat toezichthouders en consumenten beslissingen hebben genomen waarvan ze denken dat ze de juiste zijn voor hun thuismarkten', reageert Boeing. Het belooft informatie te blijven verschaffen 'die nodig is om het vertrouwen in hun vloten te bewaren'. Boeing wijst er ook op dat de Amerikaanse toezichthouder FAA na de tweede crash geen beperkingen heeft opgelegd.

Volgens The Wall Street Journal komt het bedrijf binnenkort met een 'belangrijke wijziging in de cockpitsoftware'. De update zat al in de pijplijn sinds de crash van het Indonesische vliegtuig, maar de tweede ramp zou de ontwikkeling ervan hebben versneld. Tegen eind april zouden Amerikaanse toezichthouders ze moeten goedkeuren.

Nachtmerrie

Maar tot het zover is, zit Boeing in de hoek waar de klappen vallen. Het aandeel verloor gisteren opnieuw zes procent van zijn waarde. 'Voor Boeing is dit een nachtmerrie', zegt luchtvaartspecialist Luk de Wilde. De reputatie van het bedrijf vervliegt in sneltempo, terwijl ze ernaar staan te kijken. 'Het enige wat ze kunnen doen, is volhouden dat er niets aan de hand is, maar intussen raken ze almaar harder geïsoleerd.'

Volgens professor Eddy Van de Voorde, luchtvaarteconoom aan de Universiteit Antwerpen, zijn de beslissingen van landen om hun luchtruim te sluiten een staaltje van 'puur paniekvoetbal'. Maar wel met grote gevolgen voor de Amerikaanse vliegtuigbouwer. 'Een economisch drama', noemt hij het, doordat het goed gevulde orderboekje van Boeing hierdoor klappen kan krijgen. 'Niets zo volatiel als bestellingen van vliegtuigen', klinkt het. 'Als Boeing die imagoschade niet snel van zich af kan schuiven, zal dit grote gevolgen hebben.'

Zo is het best mogelijk dat vliegtuigmaatschappijen hun bestellingen van en opties voor 737 Max'en annuleren, en in ruil kiezen voor de Europese rivaal Airbus. Zeker voor maatschappijen die al bij beide vliegtuigbouwers klant zijn, zoals British Airways, is zo'n Boeing 737 Max perfect inwisselbaar voor een Airbus A320neo.

En dat terwijl Boeing al achterstand op Airbus in te halen had in het segment van vliegtuigen voor de middellange afstand. 'Door het succes van de Airbus A320neo liet Boeing plannen voor een geheel nieuw toestel in dat segment vallen en kwam het met een opvolger van de 737', zegt de Wilde. 'Dat werd de 737 Max. Nu zou je je kunnen afvragen of ze niet te snel hebben moeten handelen, onder tijdsdruk.'

Hij verwacht dat Boeing op het langeafstandssegment weliswaar leider zal blijven, maar op het middellange segment 'enorme consequenties gedurende maanden en jaren' zal blijven voelen.

Geen annulaties

Luchtvaartmaatschappijen die met de 737 Max vliegen moeten intussen op zoek naar alternatieven. Tui België zegt voor vandaag nog voldoende eigen reservecapaciteit te hebben. Voor de volgende dagen zal het vliegtuigen huren bij leasemaatschappijen waarmee het doorgaans in het hoogseizoen samenwerkt, zegt woordvoerder Piet Demeyere. 'Geen enkele reiziger zal hinder ondervinden.'

Karsten Lemmens